

Рисувачът не е художникъ, той предава съ най-прости сръдства това, което мисли.

Въ втората каменна рисунка (60 × 45 см.) отъ Плиска (обр. 4) не се е запазила толкова ясна сцена, но по отиошение на облѣклото има повече детайли. Отъ четиритѣ сцени ние вземаме предвидъ само най-долната, понеже само тя дава детайли (обр. 5).

Рисунката представя конникъ, който държи копие, чието знаме се намира при главата на коня.

Юрданъ Господиновъ намѣрилъ изъ развалинитѣ на Преславъ една каменна рисунка, която дава много ценни данни (обр. 6).

Важни детайли получаваме отъ Мадарския конникъ, (обр. 7), отъ статуитѣ намѣрени при с. Ендже, (обр. 8) отъ изображенията на т. н. Атилово съкровище и пр. (обр. 9).

Сжщо и миниатюритѣ сж много важни. Една често публикувана сцена отъ Ватиканската Менология на императоръ Василий II — отъ края на X или началото на XI вѣкъ — представлява войницитѣ на ханъ Крумъ като избиватъ християнитѣ отъ Одринъ (обр. 10). Отъ псалтира на имп. Василий II отъ Венеция въ началото на XI вѣкъ имаме сжщо една важна миниатюра (обр. 11). Йорданъ Ивановъ публикува⁸) нѣкои отъ миниатюритѣ на Мадридския ржкописъ на Скилица отъ XIII или XIV вѣкъ — важни за насъ (обр. 12).

Не по-малко важни данни получаваме отъ наследството на българи-унгарското златарство: метални части отъ колани и пр.⁹)

За сравнение ще дадемъ два унгарски релефа, останали върху капители: единиятъ, отъ църквата на село Кишбень, отъ първата половина на XII вѣкъ (обр. 15), а другиятъ отъ кралския дворецъ въ Естергомъ отъ XIII вѣкъ (обр. 16). Останало е отъ XIII вѣкъ и една плочка отъ печка, излѣзла отъ развалинитѣ на крепостъта Набадъ (окржгъ Арадъ), върху която е запазено облѣкло на унгарскитѣ селяни.

Ще използваме и нѣкои миниатюри отъ т. н. унгарска „цвѣтна хроника“ отъ XIV вѣкъ.

За сравнителенъ материалъ ще представиме и нѣкои каменни баби изъ Русия (обр. 17, 31, 34), както и сръдно-азиатски фрески (обр. 18 и 35), единъ китайски релефъ (обр. 23) и две сасанидски блюда (обр. 37 и 48).